

1r PREMI PROSA ADULTS

Obra: Ningú li havia dit

Autor: Joaquim Bohigas

El rellotge que porta en el canell (un regal de la seva àvia amb el propòsit que la recordés per sempre) indica que falten cinc minuts per a dos quarts de cinc de la tarda. L'autobús de la Teisa queda estacionat al xamfrà entre Pau Claris i Consell de Cent. Gairebé dues hores de viatge des de l'estació d'Olot passant pel Túnel de Bracons. El viatge ha estat pesat des de Granollers, en el tram final, quan el vehicle s'ha vist engolit per la circulació de l'àrea metropolitana. Els viatgers, una vintena, d'edats i propòsits variats, han lliscat pel paisatge garrotxí i osonenc abans de capgirar el color i submergir-se en el gris agressiu dels polígons industrials del Vallès. L'entrada a Barcelona ha transmès la idea d'un infant que ve de comarques i que observa, amb curiositat llampegant, els anònims caminadors de ciutat, capcots, massa atrafegats amb la seva quotidianitat. En Marc, insegur, baixa les escales ajudant-se amb els dos agafadors laterals i espera, al costat de la resta de viatgers, que el conductor, sense massa presa, obri la comporta inferior per a poder emportar-se la motxilla i la voluminosa maleta, preparada curosament per la mare. Guarda el tiquet del viatge, comprat també per ella, a la butxaca de la camisa. Extrema la vigilància sobre les pertinences. Li han repetit mil cops que, a Barcelona, els robatoris a turistes i despistats són freqüents. Recorda que ella li ha demanat a l'estació, moments abans d'iniciar el viatge, que li enviés un missatge tan bon punt baixés del vehicle. Així estaria tranquil·la. És el primer que fa el noi. Durant el viatge, acomodat al costat de la finestra, s'ha emocionat en adonar-se el que pare i mare havien fet per ell. Ho tindrà en compte. No decebrà. Escriu pocs caràcters per explicitar una gran estima. La mare, en rebre el text, pensa que ha deixat de tenir un fill gairebé adolescent que semblava massa enganxat al nucli familiar per guanyar un estudiant d'enginyeria de disseny industrial. En Marc projectava, d'ençà que va començar el Batxillerat, aquesta vida alliberadora a la gran ciutat.

Enmig del soroll dels cotxes circulant per l'Eixample, que contrasta amb el silenci que ha deixat a la Garrotxa, treu un tros de paper on el pare havia indicat la ruta que havia de seguir. En Marc havia expressat sense rubor a la família que ell sol no seria capaç d'arribar a la residència d'estudiants. El següent objectiu era trobar l'estació de metro del Passeig de Gràcia. Per fer-ho, ha de baixar pel carrer de Pau Claris i, en arribar a la Gran Via, que la reconeixeria perquè segons indica la nota és un carrer molt ample i amb trànsit intens, girar a la dreta fins a arribar al Passeig de Gràcia, que destaca per la monumentalitat dels edificis. Aquesta via, i així li deixa escrit, permet comparar Barcelona amb l'elegància discreta de qualsevol centre de les capitals europees. En aquest punt, observarà l'estació de metro. La línia que ha d'agafar per a arribar a la

residència és la verda i ha de baixar a plaça Catalunya, afegeix. Sortir en aquesta parada no és el trajecte més curt però, segons la recomanació de la seva cosina Ester, que havia estudiat al campus de Diagonal de la Universitat de Barcelona ara fa una desena d'anys, en Marc passejaria per les populoses Rambles i, d'aquesta manera, coneixeria una de les zones més curioses de la ciutat, un espectacle a qualsevol hora del dia i la nit. Li faré cas, pensa el noi, com és habitual.

Entra a l'andana i observa que el pròxim metro que ha de passar tardarà encara un parell de minuts, segons anuncia el lluminós. S'asseu en el banc, al costat de dues noies carregades de bosses de roba de firmes d'adolescents. Fixa la seva atenció en una noia rossa, ulls clars i cara pigada que el mira atentament des de l'altra costat de les vies. Se l'imagina esvelta, fràgil, de cos escardalenc i nord-europeu, i amb pocs prejudicis. L'atracció per allò que desconeix s'encén com a una foguerada. Té aparença d'adolescent de país de l'est vestida amb la moda mediterrània. Llàstima que sigui un anunci, precisament, d'una de les marques de les bosses de les noies que té al costat. Per indicacions de la mare, el curs passat, que va finalitzar amb una nota brillant a les proves d'accés a la universitat, va deixar de banda el tanteig amb les noies (tampoc es veia massa capaç d'anar més enllà) a fi de concentrar-se en el segon de Batxillerat. Els professors de l'institut l'havien felicitat pel progrés realitzat des de tercer d'ESO, un curs que va superar gràcies a la benevolència, que va implicar un vot de confiança docent. En Marc, en saber que s'havia convertit en estudiant universitari, no ha estat encaixant massa bé els elogis Però el desig sexual no ha estat esmorteït. Li sembla molt atractives la gran majoria de noies de la seva edat, amb un parell d'anys de diferència, amunt i avall, de diferents orígens, que passen per davant seu esperant l'arribada del metro. Dins el vagó, atent a la parada de destí, que és la pròxima, queda encaterinat davant d'unes cuixes brunes d'una noia que no deu superar la vintena d'anys. Uns pantalonets blancs donen relleu al desig.

La immersió entre la gent que entra i surt del metro a l'estació de plaça Catalunya li provoca el plaer de ser partícip d'una massa anònima que repeteix moviments i conductes sense saber res de qui té al costat. Quines històries tenen? Quins relats podrien explicar? La quotidianitat és una font narrativa excepcional però, això, a ell, no li provoca cap mena d'interès. Els cops metàl·lics de les portes de sortida, que no paren de rebotre, el soroll confús d'homes i dones que caminen de pressa, alhora que, en alguns casos, sense deixar de parlar amb l'acompanyant, un avís de megafonia, la xafogor enganxosa d'inicis de setembre d'una ciutat que reprèn el dia a dia sense donar comiat els turistes, els missatges informatius i publicitaris... la visió de tot això excita els sentits d'en Marc.

Segons el paper del pare, en baixar a la plaça Catalunya, ha de sortir per la boca que dóna accés a les Rambles. Agafa el mòbil que, fins a aquest moment, porta a la butxaca de darrere els pantalons i el col·loca en l'homònima davantera. Un desig seu, complagut

pel pare en desembutxacar al voltant de 800 euros, i que no està disposat a perdre. L'aparell que el connecta, i l'aïlla, del món. Enmig de tanta informació visual, gent que no para d'anar amunt i avall, queda confús durant uns quants segons fins que troba les escales mecàniques que l'han de portar a l'exterior. La làmpada circular de l'estació subterrània resta impassible, subjectada al sostre, a la trajectòria dels usuaris, que es mouen caòticament en totes les direccions possibles. Hi ha corredisses d'un grup de joves, tot apunta que italians, en el passadís que porta als Ferrocarrils de la Generalitat. Una parella dels Mossos d'Esquadra conversen amb un guarda de seguretat, que explica, amb vehemència, quelcom relacionat amb aquella bogeria de circulació de persones. En un racó, una parella de la Guàrdia Urbana fa despertar un rodamón adormit, i demacrat, i s'interessen pel seu estat. Acostumat a la manera de viure en l'encantadora tranquil·litat d'Olot, queda molt impactat per la impressió que té del garbuix que, sense cap previsió, es desenvolupa a les Rambles en plena tarda d'un divendres sense res d'especial.

Es col·loca correctament la motxilla a l'esquena i agafa amb força la maleta amb rodes, que emet un soroll pesat en desfilat sobre la vorera. El següent propòsit és arribar al carrer Sant Oleguer, en el Raval. El barri on viurà entre setmana durant els pròxims, com a mínim, quatre anys és farcit de personatges poc convencionals que desafien les normes poc flexibles que havia après fins ara i que regulen, de moment, el món en què està aparentment feliçment immers. Físics singulars, desmanegats, que fan del carrer la forma de vida i la residència habitual. Els apunts indiquen que, en primer lloc, ha de baixar per les Rambles fins a trobar l'estació de metro Drassanes. No té pèrdua, escriu el pare, és molt clar, ho entendreà ràpidament, el fill ha de baixar, en direcció al mar, queda a mà dreta i, a mig camí, s'ha de trobar amb l'estació de metro del Liceu i, immediatament, el teatre. En Marc s'autoflagel·la. Està convençut que es perdrà, no serà capaç d'arribar a la residència. El fet que tothom comet errors, alguns més greus que altres, li serveix per esmortir la ment.

El galimaties vital de la gent, les parades de venda de variats productes enlluernen el noi. El temps de vacances permanentment instal·lat, la necessitat de l'autoretrat... els maners que pleguen la improvisada parada, s'allunyen mirant a esquerra i dreta després de sentir un crit d'alerta i surten del perill enfilant el carrer Hospital. Travessa una zona amb restaurants a banda i banda que li ofereixen, trencant el seu pas, un menú de pizza regada amb una generosa sangria magnificada per una fotografia convenientment modificada. De lluny, veu la senyalització vermellova del suburbà. Arribat a aquest punt, gira el full, on hi ha un mapa d'aquella zona del Raval i, marcada amb fluorescent, la ruta fins al punt de destí.

En Marc desconeix com moure's en aquella barreja. Encara no ha entrat a l'entramat del barri, està mirant el mapa. Truca la seva mare. No sap respondre perquè ha ignorat Barcelona, i encara menys el Raval. El mapa està marcat després de consultar Internet. Proposa una solució: trucarà al pare, nascut a Barcelona, i ciutadà olotí des de fa 22 anys després d'un trasllat professional. Pengen el telèfon. Ambdós queden pensatius amb el mòbil a la mà donant-se la culpa mútuament sobre el perquè l'altre és incapaç d'interpretar el trajecte. Amb el pensament i a més d'un centenar de quilòmetres de distància.

Davant seu, el caminar graciós del parell de noies que havia vist a l'estació de metro magnifica la transparència de les seves robes. A l'esquerra, un dels edificis de la Pompeu Fabra que, el dilluns següent, es convertirà en la universitat on cada matí anirà a classe. No serà fàcil, el camí és ple de sots. A la dreta, la balconada del Teatre Principal. Enmig, un caos humà. Un concepte que, a les Rambles, en Marc no considerava pejoratiu per si mateix. El caos és bell. El caos té un ordre que permet mantenir-lo. És la versió oficial.

Cinc minuts després, el noi continua veient com la gent puja i baixa de la part a tocar del monument a Colom. Davant seu, una parella d'agents de la guàrdia urbana parlen en castellà mentre vigilen el flux de persones amagades darrere unes ulleres de sol. En efecte, són els mateixos que ha vist sortint de l'estació de plaça Catalunya. El cap rapat d'un d'ells delata. En Marc s'adona que, en la conversa amb la mare, no ha quedat clar si ella trucaria al seu pare, o al seu avi. I si ells el trucarien, o seria ella qui ho faria. O potser ho ha de fer ell? A qui? Quan? A on? Els avis paterns continuen vivint en un pis petit del carrer Diputació, a tocar la plaça de Joan Miró. Decideix trucar-los, però no contesten. Naveguen per Internet, estan interessats amb els telèfons mòbils, però s'obliden d'ell sovint. Déu estar en qualsevol calaix del menjador i no el senten, conclou. No recorda el número fix. Mare i pare tenen un tarannà diferent. Segons després de penjar, el número que apareix en la pantalla indica que qui està trucant és, precisament, el seu pare:

- T'he trucat i estaves comunicant... - Estava trucant els avis, contesta en Marc. - I perquè?

- Perquè m'ajudessin a trobar on és el carrer Sant Oleguer - La mama m'ha dit que et truqués, replica el pare. Però les seves explicacions no donen fruit. Massa enrevessades per bellugar-se per un barri de carrers estrets i que en Marc ignora. El pare tampoc coneix bé els canvis que hi ha hagut al Raval en els darrers anys. Pacten que s'aniran trucant, en Marc anirà seguint el mapa. - Què tens a davant? Li pregunta el pare. - Dos policies de la Guàrdia Urbana, aclareix el noi. - Doncs els preguntes com arribar a la residència.

Ambdós agents del cos policial tenen un posat extremadament seriós, com si, en qualsevol moment, haguessin de sortir corrent darrere un lladregot que acaba de pispar una cartera d'un turista. Al mateix temps que un explica com arribar al punt de destí d'una manera fàcil i evitant els carrerons del Raval, l'altre no treu ull de què passa al seu voltant. Com a teló de fons, el soroll metàl·lic de les dues ràdios, que escupen unes indicacions que no comprèn. L'intercanvi d'informació és molt rigorós, amb una pàtina de seriositat màxima.

En Marc camina amb celeritat pel carrer del Portal de Santa Madrona. Ara té bastant clar el camí que ha de seguir. Es pregunta sobre què els policies hauran pensat d'ell. Un passerell de comarques? Un curt de gambals que no sap interpretar un mapa fet expressament per ser consultat fàcilment? El cansament comença a trucar les seves cames. La pròxima referència és l'avinguda de les Drassanes, en què ha de girar a la dreta.

... un cop sec, per l'esquena, sorprèn en Marc, que cau per terra quedant-se, després de rodolar, de boca terrosa sense dir res. No recorda res més. Li explicaran després, mentre sap que té dues trucades perdudes i un missatge de veu de la seva mare, que dos nois han fugit pel carrer de Montserrat amb la motxilla i la maleta. Un grup de turistes han contemplat l'escena amb absència de resposta, de la mateixa manera que hom veu descarregar un camió de productes davant les portes d'un supermercat. El noi portava aproximadament un minut a terra quan ha rebut l'assistència d'un veí del barri, que anava en direcció a la Rambla, en veure que era incapaç de posar-se dret. La primera pregunta ha estat si li feia mal alguna part del cos; que no es pogués ni es preocupés, que trucaria a la policia.

De fet, ningú l'havia ensenyat a aixecar-se.